

gene nu trods Ministeriets derom saa ofte udtalte Formening viist, at de kunne ene. Dette betragter jeg ikke som nogen Svingning fra Folke-thingets Side, men tværtimod som et Forsøg paa at vise Regjeringen, at det er muligt for Thingene at komme overens. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) udtalte sig med stor Sikkerhed om, at Ministeriet naagtet sit bestemt giivne Ord ikke engang vil tage sin Afsted, naar Finantsloven bliver vedtaget. Det forekommer mig, at han var altsor sikker i sine Udtalelser i den Retning. Det er efter min Mening dog et temmelig stuet Stykke at paastaa, naar man har alvorlige Mænds alvorlige Ord for, som det nylig blev sagt, at de, under en vis Given Forudsætning, ville forlange deres Afsted, og naar en saadan Forudsætning kommer tilstede, at de saa dog ikke skulde ville gjøre det. Jeg har dog virkelig den Tro til ærede Medlemmer af Ministeriet, at de ikke ville tage et saadant Ord tilbage, og ikke ville forsøge endnu en Gang at forhandle med en Rigsdag, som det har viist sig, at det saa lidt fornaar at komme ud af det med. Jeg gaar derfor i Modsetning til det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds ud fra den Betragtning, at, naar Finantsloven nu, som jeg haaber, snart er vedtagen, kunne vi gjøre Negning paa i Løbet af en nær Fremtid at se et nyt Ministerium indtage de Pladser, som det gamle da vil forlade. Jeg mindes ved denne Leilighed en Udtalelse, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), saavidt jeg huster for nogle Aar tilbage, har fremsat her i Thinget; den lød saaledes, at det Bedste er det Godes værste Fjende. Nu har det ærede Medlem meget imod at faae en Finantslov vedtagen som den, vi staa i Begreb med at vedtage, og det ærede Medlem kan have Ret i, at den kunde være bedre; men hvor let det vilde være at opnaa noget Bedre, det kan hverken det ærede Medlem eller jeg eller nogen Anden for Diebliffet vide. Det, vi nu kunne opnaa, forekommer mig at være ganske taaleligt, idet jeg nemlig som flere ærede Medlemmer gaar ud fra, at vi have fastholdt vore Principer i Finantsloven, og at den yderligere Indrømmelse, vi nu gjøre overfor det andet Thing, imod hvad der stete ved eneste Behandling, dog ganske vist, naar Alt kommer til Alt, er temmelig forsvindende. Skulle vi betragte Sagen med fuldstændig upartiske Dine, maa vi indrømme, at de Lempelser, som det andet Thing har gjort, ere ikke lidt større end dem, der ere gjorte her fra Thinget. Dette forekommer idetmindste mig. Jeg kan begribe, at de af mig nævnte ærede Medlemmer have den Tro, at man vilde have opnaaet heldigere Vilkaar, hvis man havde fremkaldt en Konflikt maaft med Oplosning, eller hvad der ellers vilde have paafølgt. Men det er dog Noget, som ingen af os for Diebliffet med Visshed kan sige, hvad Udfaldet kunde være blevet.

Vi have tidligere havt et vanskeligt Tilfælde; jeg figter til Aaret 1865—66. Da havde vi ogsaa vanskelige Tider i vort Forsatningsliv, og dengang fandt det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds det rigtigt at gaa ind paa, hvad mange af hans Meningsfæller ikke kunde gaa ind paa (Modsigelse). Sa, hvorfor gjorde han det saa? Hans Meningsfæller troede, at det var for tidlig at gaa ind derpaa og fandt, at den Tilstand, der derved blev skabt, var uheldig, og derved have vi siden maattet lide; men jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem handlede i den Forvisning, at det, han derved opnaaede, var det Bedste af det Opnaelige, og at han hellere vilde tage dette end forsatte en Tilstand, hvis Udfald i alt Fald var noget uberegnelig. Nu have endel af os for Diebliffet samme Mening. Det ærede Medlem tror anderledes; men hvorfor vil det ærede Medlem da — jeg havde nær sagt — træde saa skarpt og bestemt op imod endel af hans Meningsfæller, som han har gjort? Vi maa dog nu ligesaa vel som han dengang kunne fordre vore Anstuelser respektere. Det forekommer mig, at det ærede Medlem nu maa indrømme os det Samme, som han dengang fordrede for sig. Den ærede sidste Taler udtalte, at han ikke skulde behre sine Meningsfæller, hvorledes deres Stemmer faldt under den nuværende Situation, men at han dog heller ikke kunde regne dem for ganske angerløse, der have bidraget til at fremkalde denne Situation. Jeg siger omtrent det Samme, at de, der have været det første Ophav til at indlede Forhandlingen eller Underhandlingen, sikkert nok have handlet i den Tro, at de gavnede Samfundet og det Hele bedst ved at forsøge paa at træffe en Ordning. Vi vare jo, som oftere omtalt, saa langt henne i Aaret, at det var paa Tide, at vi fik en Ende paa Sagen, naar den vel at mærke kunde blive taalelig, og det er dette — jeg gjentager det — vi nu have opnaaet eller have Udsigt til om søie Tid at opnaa. Jeg tror, at det efter Alt, hvad der foreligger, er taaleligt. Jeg mener derfor, at vi gjøre klogeft i ikke at behre hverandre, hvorledes vi stille os, men at vi maa gaa ud fra, at Enhver har handlet i fuldstændig god Tro, at det var rigtigt, som han stillede sig, og har ment derved at gaane baade sine Standsfæller og Samfundet bedst ved at gaa den Vej, han gaar. Naar vi gjøre det, saa behøves der ikke enten nogen Skarphed eller Bitterhed. Der kan selvfølgelig være Meningsforskjel om det Heldige eller ikke Heldige i, hvad der sker, men man skulde ikke forbitte hverandre, allermindst, naar man ellers er Meningsfæller, den Tilstand, hvori vi nu befinde os.

Lange: Jeg skal blot tillade mig med nogle saa Ord at motivere, hvorfor jeg under den nuværende vanskelige Sagernes Stilling agter at stemme for de af Fællesudvalgets Flertals